

Ministre de l'Emploi  
et de la Protection des consommateurs

Emploi

DO 2003200410514

Question n° 50 de M. Jo Vandeurzen du 5 janvier 2004 (N.) à la ministre de l'Emploi et de la Protection des consommateurs:

*Contrôle des services d'inspection fédéraux et provinciaux.*

1. Pourriez-vous, pour les services relevant de votre compétence, préciser quels services fédéraux et provinciaux sont chargés de missions d'inspection et de contrôle du respect de la législation en vigueur?
2. Pourriez-vous, pour les services concernés, préciser quelles sont les procédures prévues en matière de contrôle du fonctionnement des services en question?

Minister van Werk  
en Consumentenzaken

Werk

DO 2003200410514

Vraag nr. 50 van de heer Jo Vandeurzen van 5 januari 2004 (N.) aan de minister van Werk en Consumentenzaken:

*Controle federale en provinciale inspectiediensten.*

1. Kan u meedelen voor de diensten die onder uw voegdheid ressorteren, welke federale en provinciale diensten belast zijn met inspectie en die toezien op de naleving van de bestaande wetgeving?
2. Kan u ook meedelen voor al deze inspectiediensten, welke controleprocedures er bestaan waardoor de werking van deze federale en provinciale inspectiediensten gecontroleerd wordt?

Réponse de la ministre de l'Emploi et de la Protection des consommateurs du 4 novembre 2004, à la question n° 50 de M. Jo Vandeurzen du 5 janvier 2004 (N.):

1. Le service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale compte deux directions générales ayant des compétences d'inspection: la Direction générale contrôle des lois sociales et la Direction générale contrôle du bien-être au travail.

La Direction générale contrôle des lois sociales (auparavant dénommée « Inspection des lois sociales ») est chargée de la surveillance de la législation qui règle le droit individuel et collectif du travail, en ce compris le contrôle des déclarations immédiates à la sécurité sociale. Elle collabore activement à la lutte contre le travail au noir et la fraude sociale.

La Direction générale contrôle du bien-être au travail compte deux services d'inspection:

- d'une part, la division du contrôle de base qui compte une direction centrale et 10 directions régionales (5 en Région flamande, 4 en Région wallonne et 1 en Région de Bruxelles-Capitale) qui sont chargées de la surveillance de la réglementation en matière de bien-être des travailleurs dans l'accroissement de leur travail; ce service regroupe les anciennes Inspections technique et médicale;
- et d'autre part, la Direction du contrôle de la prévention des accidents graves qui est chargée du contrôle du processus de sécurité dans les entreprises de type SEVESO.

2. Les services d'inspection sont soumis à la surveillance du Comité «P».

En outre, son fonctionnement a fait l'objet d'une évaluation critique de la Cour des comptes et, dans le cadre de la réglementation fédérale relative à la fonction publique (P&O), des mesures sont prises pour développer un audit interne.

En ce qui concerne la Direction générale contrôle des lois sociales, il faut également signaler que ce service d'inspection dispose de son code de déontologie comme instrument de gestion interne. Ce code précise tous les droits et obligations des agents d'inspection et comprend un code de bonne pratique.

Grâce à un système informatisé de centralisation des indicateurs d'enquêtes, l'administration centrale dispose d'un aperçu des enquêtes et visites de contrôle effectuées, des suites réservées à ceux-ci (régularisations, avertissements, pro-justitia) et des réglementations visées par ces enquêtes.

Antwoord van de minister van Werk en Consumentenzaken van 4 november 2004, op de vraag nr. 50 van de heer Jo Vandeurzen van 5 januari 2004 (N.):

1. De federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg telt twee algemene directies met inspectiebevoegdheden: de Algemene Directie toezicht op de sociale wetten en de Algemene Directie toezicht op het welzijn op werk.

De Algemene Directie toezicht op de sociale wetten (voorheen genoemd « Inspectie van de sociale wetten ») is belast met het toezicht op de wetgeving die het individueel en collectief arbeidsrecht regelen, met inbegrip van de controle op de onmiddellijke aangifte aan de sociale zekerheid. Ze werkt actief mee aan de strijd tegen het zwartwerk en de sociale fraude.

De Algemene Directie toezicht op het welzijn op het werk bevat twee inspectiediensten:

- enerzijds de afdeling basistoezicht bestaande uit een hoofdbestuur en 10 regionale directies (5 in het Vlaamse Gewest, 4 in het Waalse Gewest en 1 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) welke bevoegd zijn voor de naleving van de voorschriften inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk; deze dienst groepeerde de vroegere medische en Technische Inspectie;
- en anderzijds de Directie van het toezicht op de preventie van zware ongevallen welke bevoegd is voor de controle van de procesveiligheid in de zogenaamde SEVESO-bedrijven.

2. De inspectiediensten zijn onderworpen aan het toezicht van het zogenaamde Comité «P».

Daarnaast wordt de werking kritisch getoetst door het Rekenhof en wordt, binnen de perken van de federale regelgeving betreffende ambtenarenzaken (P&O), de voorbereiding getroffen voor het uitbouwen van een interne audit.

Wat de Algemene Directie toezicht op de sociale wetten betreft moet bovendien vermeld worden dat deze inspectiedienst over een eigen deontologische code beschikt als intern beleidsinstrument. Deze code bevat alle rechten en plichten van de inspectieambtenaren en een code van goede praktijken.

Dankzij het geïnformatiseerd systeem van centralisatie van de onderzoeksregisters, heeft het centraal bestuur een overzicht van de onderzoeken, de controlebezoeken, de gevolgen die eraan gegeven worden (regularisaties, verwittigingen, pro-justitia) en van de reglementering aangaande deze onderzoeken.

En ce qui concerne les services d'inspection de la Direction générale du bien-être au travail, les procédures de contrôles internes se présentent de la manière suivante :

- a) Pour la direction du contrôle de base, des directives administratives ont été établies et des normes opérationnelles sont imposées aussi bien pour le collaborateur sur le terrain que pour la direction. Le contrôle de l'application de ces directives et des normes opérationnelles imposées aux collaborateurs sur le terrain incombe en premier lieu au chef de la direction régionale.

Chaque mois la direction générale reçoit un aperçu des enquêtes effectuées, des visites de contrôle ainsi que des contrôles relatifs aux accidents de travail et des plaintes. Cela permet au management de vérifier si les normes opérationnelles ont été atteintes au niveau de chaque direction.

La qualité du travail, notamment le rapport relatif aux contrôles effectués, relève en premier lieu de la compétence du chef de la direction générale.

Pour certains produits critiques tels que pro-justitia, les cessations sur la base des prescriptions prévues à l'article 3 de la loi du 16 novembre 1972 sur l'inspection du travail, demandes de dérogations et autorisations, une copie en est transmise à l'administration centrale. De cette façon le management peut en second lieu garantir la qualité des rapports rédigés.

Au sein de l'ex-inspection médicale le management a introduit auprès des directions régionales des audits sur la base d'un guide manuel de qualité.

La fusion des deux services (inspection technique et inspection médicale) est envisagée, portant des procédures existantes et des normes opérationnelles, pour établir un ensemble commun en ce compris un manuel de qualité. Des audits des services d'inspection régionales sont également prévus.

- b) La Direction contrôle de la prévention des accidents graves était en 1999 le premier service public à obtenir un certificat ISO. Cela signifie que des audits sont régulièrement organisés tant par des personnes internes que par des externes.

D'autre part, les institutions publiques de sécurité sociale disposent d'un service d'inspection propre chargé de surveiller l'application des dispositions légales relevant de la compétence de l'institution.

Wat de inspectiediensten van de Algemene Directie welzijn op het werk betreft kan inzake interne controledoelprocedures het volgende worden vermeld :

- a) Voor de afdeling basistoezicht zijn bestuurlijke richtlijnen opgesteld en worden ook operationele normen opgelegd zowel voor de individuele veldmedewerker als voor de directie. Het toezicht over de naleving van deze richtlijnen en van de operationele normen opgelegd aan de veldmedewerkers komt in de eerste plaats toe aan het regionale directiehoofd.

Maandelijks wordt aan het hoofdbestuur een overzicht overgemaakt van de ingestelde onderzoeken, zowel controle-bezoeken als onderzoeken van arbeidsongevallen en klachten. Dit stelt het management in staat om na te gaan of de operationele normen ook gehaald worden op het niveau van elke directie.

De kwaliteit van het werk, namelijk de verslaggeving over de ingestelde onderzoeken, komt in eerste plaats eveneens toe aan het regionale directiehoofd.

Voor een aantal kritische producten zoals pro-justitia's, stopzettingen op basis van de voorschriften van artikel 3 van de wet op de arbeidsinspectie van 16 november 1972, afwijkingsaanvragen en vergunningen wordt eveneens een afschrift overgemaakt aan het hoofdbestuur. Op deze wijze kan ook het management in tweede orde de kwaliteitsbewaking van de opgestelde verslagen waarborgen.

Bij de ex-medische inspectie werden door het management audits ingesteld bij de regionale directies op basis van een kwaliteitshandboek.

De fusie van de beide diensten (technische en medische inspectie) wordt aangegrepen om uitgaande van de bestaande procedures en operationele normen een nieuwe gemeenschappelijke set op te stellen met inbegrip van een kwaliteitshandboek. Ook audits van de regionale inspectiediensten zijn voorzien.

- b) De Directie toezicht op de preventie van zware ongevallen behaalde in 1999 als eerste federale overheidsdienst een ISO-certificaat. Dit houdt in dat regelmatige audits worden georganiseerd zowel door interne als externe personen.

Daarnaast beschikken de openbare instellingen van sociale zekerheid over een eigen inspectiedienst belast met het toezicht op de toepassing van de wettelijke bepalingen die tot de bevoegdheid van deze instelling behoren.

Il s'agit entre autres :

- de l'inspection de l'Office national de sécurité sociale;
- du service d'inspection de l'Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales;
- de l'inspection de l'Office national de l'emploi;
- des services d'inspection du Fonds des accidents du travail;
- du service d'inspection de l'Office national des vacances annuelles.

Depuis la réforme de la fonction publique fédérale, chaque direction générale a l'obligation d'établir un plan de management comprenant des indicateurs précis permettant de mesurer la réalisation des objectifs stratégiques et opérationnels que le service doit atteindre, ce qui permet en conséquence de contrôler l'activité même de chaque direction générale et donc des services de contrôle.

Je tiens également à signaler que la Belgique a ratifié deux conventions internationales relatives à l'inspection du travail conclues au sein de l'Organisation internationale du travail. Il s'agit de :

- la loi du 29 mars 1957 portant approbation de la Convention internationale (n° 81) relative à l'inspection du travail dans l'industrie et le commerce, adoptée à Genève, le 11 juillet 1947, par l'Organisation internationale du travail, au cours de sa trentième session (*Moniteur belge* du 10 mai 1957);
- la loi du 6 juillet 1997 d'approbation de la Convention n° 129 concernant l'inspection du travail dans l'agriculture, adoptée à Genève, le 25 juin 1969 par la Conférence internationale du travail lors de sa cinquante-troisième session (*Moniteur belge* du 29 juillet 1998).

Ces deux conventions internationales obligent les services d'inspection qui relèvent de l'autorité des ministres ayant dans leurs attributions l'emploi et le travail, la prévoyance sociale, la santé publique et les affaires économiques d'établir et de publier un rapport annuel à caractère général sur les travaux de ces services d'inspection (articles 20 et 21 de la Convention internationale n° 81 et articles 26 et 27 de la Convention internationale n° 129).

Ces rapports d'activités reprennent, entre autres, une série de données statistiques permettant d'apprécier le travail réalisé par ces divers services d'inspection.

Het betreft onder meer :

- de inspectie van de Rijksdienst voor sociale zekerheid;
- de inspectiedienst van de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten;
- de inspectiedienst van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;
- de inspectiediensten van het Fonds voor arbeidsongevallen;
- de inspectiedienst van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie.

Sedert de hervorming van het federale openbaar ambt is iedere algemene directie verplicht om een managementplan op te stellen, waarin precieze parameters opgenomen worden die toelaten de realisatie van strategische en operationele doelstellingen die de dienst moet behalen, te meten, wat bijgevolg toelaat toezicht te houden op de werking van iedere algemene directie en derhalve van de inspectiediensten.

Ik wens er eveneens op te wijzen dat België twee internationale verdragen met betrekking tot de arbeidsinspectie, tot stand gekomen binnen de Internationale Arbeidsorganisatie, ratificeerde. Het betreft :

- de wet van 29 maart 1957 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag (nr. 81) betreffende de arbeidsinspectie in de industrie en de handel, aangenomen te Genève, op 11 juli 1947 door de Internationale Arbeidsorganisatie, tijdens haar dertigste zitting (*Belgisch Staatsblad* van 10 mei 1957);
- de wet van 6 juli 1997 houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 129 betreffende de arbeidsinspectie in de landbouw, aangenomen te Genève, op 25 juni 1969 door de Internationale Arbeidsorganisatie tijdens haar drieënvijftigste zitting (*Belgisch Staatsblad* van 29 juli 1998).

Deze twee internationale verdragen verplichten de inspectiediensten die ressorteren onder de ministers bevoegd voor de werkgelegenheid en arbeid, sociale verzorging, volksgezondheid en economische zaken, een algemeen jaarverslag met betrekking tot de werkzaamheden van deze inspectiediensten op te stellen en te publiceren (de artikelen 20 en 21 van het Internationaal Verdrag nr. 81 en de artikelen 26 en 27 van het Internationaal Verdrag nr. 129).

Deze activiteitsverslagen hernemen onder andere een aantal statistische gegevens en werden opgemaakt om de door de verschillende inspectiediensten geleverde prestaties te kunnen beoordelen.